

ПЛАНИРАНИ ХИДРОЕНЕРГЕТСКИ ПРОЕКТИ ВО ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА НА БАЛКАНОТ

РЕЗИМЕ

Оваа студија го квантифицира бројот на хидроенергетски проекти кои се планирани во рамките на заштитените подрачја на Балканскиот Полуостров. За потребите на студијата вкупно 1640 проектиран хидроцентрали беа истражени врз основа на детална и категоризирана мрежа на заштитени подрачја. Базата на податоци, всушност, ги содржи само хидроцентралите со капацитет поголеми од 1 MW, но за одредени национални паркови (НП Маврово во Македонија, Албански и Српски НП, како и за Дунавската речна пастрмка се протега на сливот на реката Сава) помали хидроцентрали, исто така, беа земени предвид.

51 национален парк и 64 Рамсар подрачја / Биосферни резервати/УНЕСКО подрачја може да се најдат во целата област која беше предмет на оваа студија. Во комбинација со Натура 2000 подрачја во СЛО/ХР/БГ и ГР и строго заштитени национални резервати во земјите кои не се членки на ЕУ, регионот се одликува со доста густа мрежа на заштитени подрачја. Сепак, во БиХ, РС, ЦГ, КО, МК и АЛБ многу области се слабо заштитени и Емералд подрачјата уште не се ограничени или јасно означени.

Заштитени подрачја се категоризирани во пет ГИС слоеви и се поклопуваат со податоците од хидроцентралите. Некои проекти се вклопуваат во повеќе од една категорија, сепак, за вкупните резултати, двојното броење беше елиминирано, така што проектите се вброени само во највисоката категорија. Резултатите се како што следуваат:

1. Национални паркови: 113 (7%),
2. Рамсар/Биосферен резерват/УНЕСКО: 23 (1%),
3. Натура 2000: 131 (8%),
4. Национални заштитени подрачја: 268 (16%),
5. Други заштитени подрачја: 282 (17%).

Вкупно 535 планирани проекти или 32% се на територија на строго заштитени подрачја. Дополнително, 282 хидроелектрични централи (17%) се предвидени во друг тип на заштитени подрачја со послаб статус на заштита. **Вкупно, 817 или 49% од сите проектиран хидроцентрали се во заштитени подрачја.**

Резултатите укажуваат на многу висок притисок на хидроцентралите врз заштитени подрачја. За жал изградбата на хидроцентрали во рамките на строго заштитени подрачја не е исклучок, туку правило на Балканот. Во областите со статус на највисока заштита дури и мали хидроелектрани не се прифатливи како одржливо решение.